

BESLUT

2016-10-31

Dnr: 16/02160

SAKEN

Det svenska dataundret, SVT1, 2016-08-15, program om varför Sverige är ett framstående IT-land; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Programmet frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

PROGRAMMET

Programmet påannonserades på följande sätt.

Vårt lilla land är världskänt vad gäller IT. Men vad lade grunden till att Sverige är så framstående och hur blev vi ett av världens mest digitaliserade länder i IT-världen? Här är berättelsen om det svenska dataundret.

I den första delen av programmet gavs en historisk tillbakablick om innovationer inom IT och internet i världen och Sverige. Därefter redogjordes för vilka svenska företagsframgångar inom IT som vuxit fram och att de har digitaliserat samhället. Det sades i programmet att datorspel blev kommersiella succéer på 1980-talet och att spelen piratkopierades. Ett gammalt nyhetsklipp visades där nyhetspresentatören sa att det var olagligt att piratkopiera spel. Ett uppspelat citat från grundaren till det första kommersiella spelet Space Action sa att han tyckte det var smickrande om folk kopierade hans spel. Speakerrösten sa följande.

Det sägs att det är just piratkopieringen som gör Commodore 64 så populär i Sverige. Alla vill spela och spelen är superlätta att komma åt gratis. Det är kanske därför man kan tänka sig att betala så mycket för själva datorn som var långt ifrån billig.

Därefter redogjordes för internets utveckling i Sverige. Det sades att staten varit i framkant för internets utveckling men att utvecklingen sedan började tas över av användare. Speakerrösten sa bland annat följande.

Helt plötsligt blir kultur i form av musik, spel och film gratis via fildelning.

Speakerrösten sedan bland annat följande.

The Pirate Bay är ett stort nätverk med nedladdningsbart material. Film, spel och musik. Alla kan plötsligt se allt gratis enklare än någonsin. Världens största mediearkiv. Men snart ifrågasätts Pirate Bay av upphovsrättsorganisationer som kommer göra allt i deras makt för att få slut på gratisbuffén av kultur. The Pirate Bay kommer bli lika synonymt med Sverige som ABBA.

Det framgick därefter att en rättegång mot personer med anknytning till The Pirat Bay hade inletts och sedan att personerna dömdes till ett års fängelse för medhjälp till brott mot upphovsrättslagen.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till användandet av ordet ”gratis” i programmet gällande upphovsrättsskyddat material via bland andra webbsidan The Pirate Bay. Anmälaren anser att det var ett faktafel att använda ordet gratis och att The Pirate Bay okritiskt slätades över som något Sverige borde vara stolta över. The Pirate Bay bidrar till stöld och upphovsintrång vilket också är bevisat av svensk domstol. Intrånget i kreatörers och rättighetsägares intäktsmöjligheter har aldrig varit så påtaglig i svensk historia. Programmet var en indirekt uppmuntran att betrakta material på internet som gratis.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att det tillräckligt tydligt framgick i programmet att fildelning av upphovsrättsskyddat material är olagligt och att personer med anknytning till The Priate Bay dömdes till fängelse för medhjälp till brott mot upphovsrättslagen. Nämnden bedömer, utifrån vad som har tagits upp i anmälan,

att programmet inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens vice ordförande Kristina Ståhl efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Kristina Ståhl

Johannes Wik